

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnapon.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:	Hirdetési díjak:	ELŐFIZETÉSI ÁRAK.
Szécsenyi-utca, (csizmadiaszin alatt.)	egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.	Helyben és vidékre egész évre 6 frt, — fél évre 3 frt — évnegyedre 1 frt 50 kr.
Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	Nyilttéri cikkek garmondsora után 30 kr. fizetendő.	Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
	Hivatalos óra: d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig.	

Deés, 1890. augusztus 8.

A közgazdaság fejlesztése lévén e lapoknak egyikprogram szerű hivatása, nem lesz azért helyén kívül, ha ennek egyik főtenyezője: az ipar megteremtését és felvirágzását érdeklő viszonyok fölött elmélkedve szemlét tartunk.

Előre bocsátva, hogy nagyon egyoldalú felfogást árul az, midőn hazánkat kizárólag agrárállamnak tartják s jövőjét s hivatását csakis ezen térre korlátozva hiszik biztosítottak. De nem kevésbé egyoldalú azok felfogása, is kik hazánk mezőgazdasági korszakát lejártak s jövőjét csakis az ipar által feltételezettnek hirdetik.

A mezőgazdaság terén még távolról se értük el a tökély fókát. A magasabb értelmiség s a szakszerűség terjedésével járó többtermelés tág útja még mindig nyitva áll előttünk s a közlekedési eszközök tökélesbülése s megfelelő tarifa-politika mellett még sokáig nem kell félnünk exportpangástól. Hanem az igaz, hogy a mezőgazdaságban is bizonyos iparszerű szellem kell, hogy mennél szélesebb tért foglaljon s a kereskedelmi jártasság minél mélyebb rétegébe hatoljon. De még ezek mellett is mint tisztán östermelő ország nem bírja elviselni a modern állammal és társadalommal karöltve járó terheket s csakis azon ország virágozhatik, hol a közgazdaság különböző ágai harmonikusan fejlődtek. Ez teszi fontossá nálunk az ipar kérdést, annál fontosabbá, mivel a tagadhatlan létező mezőgazdasági válságnak gyorsan ható gyógyszere lenne, ha nyers terményeink fogyasztására benn az országban ipart teremthetnénk.

Vannak azonban ipari fejlődésünknek oly nehézségei, melyekkel megküzdeni pusztán a jámbor szándékkal, de még az állam jóakaratu kezdeményezésével, sőt a tőke nagyobbmértvű részvételével is egykönnyen nem birunk, mivel e nehézségeknek ugyszólva történeti multjuk van s azok elhárítására nem egy-két rövid év, hanem évtizedek szükségesek.

Hazánk lakossága az ipari termelés iránt nem mutat nagy hajlandóságot. A legtöbbnépességgel bíró vidéki városainkban, az iparos osztály csaknem elenyésző számban van a mezőgazdasági osztályhoz képest. De lehetséges-e ez, mikor a környékbeli gazdaságok absorbeálják a munkaerőt, sőt mi több az ottani lakosságban teljesen hiányzik is az ipari képzettség s még jobban az iparoság iránti hajlam. Inkább élél a szabadban kenyéren és vizen, semhogy beálljon a füstös, fülledt levegőjü, zajos gyárakba jó kereset mellett.

Honnét vegye a keletkezendő gyáripár a szükséges munkaerőt? Ott, a hol sűrű a népesség s a mezőgazdasági termelés nélkülözhet sokmunkáskezet, ez természetszerűleg jelentékeny contingest szolgáltat a gyáripárnak. Ahol azonban, mint nálunk a mezőgazdasági munkásokban is sokszor jelentékeny és érzékeny hiány tapasztalható, lehet-e jó lélekkel a birtokosokat megfosztani akarni a meglevő munkaerőtől is, s találkozok-e annyi gyármunkás, hogy a tömeges munkakinálat folytán oly munkabérek keletkezhessenek, melyek a hazai gyártmányt a külföldivel versenyképessé tehetik?

S aztán kik teremtsék meg a gyáripart? Ez se másodrendű kérdés. A külföldi tőke igen érzékeny s jelen viszonyaink közt találhat ugyan sok bátoritást s örvendetes bizalmat is tanusit, de nemzeti ipar megteremtésére, a minőre pedig itt első sorban gondolunk a belföldi fogyasztást tartván főleg szem előtt, — ez nem igen látszik alkalmasnak. Kereskedői osztályunk sokkal gyengébb, hogy saját erejéből létesítse a honi ipart, sőt még annak támogatására sincs meg kellő fejlettsége, miként azt azon egy körülményből is látjuk, hogy a keleti piacokon még a közvetítő kereskedelmet se bírja magához ragadni. Birtokos középosztályunknak egész más gondjai vannak s alsóbb iparos osztályunk nem rendelkezik sem a kellő tőkével, sem a kellő hitellel, de sajnos a kellő szakismerettel és jártassággal sem, hogy e nagy horderejű kérdést megoldja.

Az arisztokrácia pedig még nem helyezkedett azon álláspontra, mint például Angliában, Belgiumban és Franciaországban, hol virágzó gyárvállalatok keletkezése fűződik egyes történeti hírességü nevekhez. Aristokráziánk nem mer, vagy nem képes e térre lépni, mert multja, hagyományai, szokásai s hajlamai idegenné teszik a közgazdaság ezen ágazata iránt.

Akarmely tényezőjét tekintjük tehát az iparfejlődésnek, mindegyik nagy nehézségeket tár élénk, melyeket ignorálni nem lehet: már csak azért sem, mivel hatásuk nagyon is érezhető. Nagyfoku szellemi, társadalmi s anyagi átalakulásnak kell végbe mennie, — s erre mennél előbb meg kell ragadni a kezdeményezést, — még e tényezőket az iparfejlesztésre alkalmas formában találjuk. Addig el-elvétve, kisebb-nagyobb eredménnyel teremthetünk új iparágakat, de a hazai ipar csakis így és ekkor létesülhet,

M,—r.

„A Szolnok-Doboka” tárczája.

Nem a virág...

Nem a virág, nem a harmat.
Nem sugára fényes napnak —
Szemeidnek bívós fénye,
Az én lelkem mindensége.

Ha meg nézem a virágot,
Csalékony szín a mit látok.
Kelő napnak fény sugára,
Megcsal, elmegy másik tájra.

Sűrű erdők kis madara —
Igézet van szép szavába.
S ha el jó a tél, ő elmegy,
A vidékhez hűtelen lett.

Nem a kislány kit szeretek,
Mindegy annak tél, kikelet;
Szemeimnek fény sugára —
Az a szívem nap világa.

Nyil a virág, hogy hervadjon,
Szeret a szív, hogy csálódjon,
Tudom! . . mégis, tudja Isten,
Kétkedem nem hihetem.

Mészáros Sándor.

Képek az életből.

I.

Rita a virágáros leány.

Abban különbözik más virágáros leányoktól, hogy ő a virágot nem árulja, hanem művészi rövid hajlongás mellett, arcán egy jól kifejtett bakkfisch naivságával az asztalra leteszi a gavallér vendég elé, legyen az fiatal úr, vagy roué.

Egy édes jó napot mond, tovább megy, a nélkül, hogy feleletet várna és — mosolyog.

Ez a mosoly nem a fiatal kebel derűjét jelzi, hanem egy betanult mosoly, mint valamely ballettánczosné-e.

Mikor így végig járta a dunaparti kávéház asztalait, visszatér és az asztalokra letett bokréta helyett pénzdarabokat talál; a virágok a gomblyukakban virítanak. Elszedi a pénzdarabokat, egy sóhajszzerű köszönöm lebben el ajkáról és mosolyog.

Vagy pedig ott találja a virágot a hol hagyta, a gavallér asztaltársával mély beszélgetésbe van merülve. Ilyenkor elveszi a virágot és kosarába visszateszi szépen és újra mosolyog.

Egyszóval mindig mosolyog.

Az anyja már gyermekkorában kidressziroztatta a mosolyra.

Még álmában is mosolygott. S ha álmában a 7-ik menyországba járt, vagy szívét pokoli inok marcsongták is, az mindegy volt, neki mosolyogni kellett.

Sok üteg és könnyekbe került, míg a kis

Rita beléjött a mosolygásba; de most már mestere is annak.

Talán ha az inkvizíció torturái alá állítanák, még akkor is mosolyogna, nem kacérságból, hanem azért, mert hozzászokott és nem teheti másképp. Ő a legkevésbé sem kockét, de nem is virágáros leány. Ő mosolyt árul.

Szép fehér fogait, dúzzadó piros ajkait fizek. Mindezek mellett Rita ártatlan és jó leány. És ha az a fiatal ur, kit talán szívéből imád, asztalától kiméltlenül elüzné, akkor is mosolyogna.

Végre ha a fogak fejérsége tünekezni kezd, a piros ajkak halványulnak, a szemek fénye téveteget lesz s a gömbölyű molett termet némi szögleteességet mutat, akkor férjhez megy egy durva hajoshoz, egy brutális kötélverőhöz vagy más hasonlóhoz, a ki bizonyára másképen fogja fel a folytonos mosolygást.

Eltöltének bizonyos éveket úgy a hogy és mikor férje már eleget verte és kizozta, meghal az ütlegetől, a durva bánás módtól, vagy csak úgy magától. Kiterítik és mosolyog a mint ott fekszik a ravatalon virágok nélkül, ő, ki életében annyi virágot árult.

Művészetét még holta után sem felejtette el. Brutális férje csak akkor veszi észre, hogy mi volt az a mosoly, hogy Rita mindig mosolygott; azután csodálkozik rajta, töpreng, iszik, tomból és siratja azt a türelmes alázatos mosolyt, mintha azzal áldást hozó napja tűnt volna le.

És Rita bizonyára a csillagok közt is mosolyog.

Gazdasági pályakérdések.

Megyénk gazdasági egylete nemcsak gyakorlatilag most ojtogalyak, majd méhkapta-rok osztogatása, vagy vető magok beszerzése, borju jutalmazás s több más gazdasági tárgyban közvetítés által kíván és törekszik a gazdaközön-ség érdekeinek szolgálatot tenni: hanem elméletileg is óhajt és törekszik a gazdaszat több ágában tájékoztató is meretet nyújtani.

És épen ezen nemes és közhasznu törekvés-től vezéreltetve határozta el, több szakkérdések megvilágosítására, s ez általa szakismeretek terjesztésére a gazdaszat különbözőágait illetőleg pályakérdéseket tűzni ki.

Névszerint a következő pályakérdéseket tűzte ki ez alkalommal:

1. Adassék beható vélemény, hogy megyénk viszonyai közt a kis és közép-, valamint a tagosított és tagosítatlan birtokokon, mely gazdasági rendszer a legmegfelelőbb és pedig, mely viszonyok közt az eddig üzött 2—3 nyomásu és mely viszonyok között a váltógazdaság. Ez utóbbira nézve fejtessek fel, hogy mik a váltógazdaság előnyei és hogy megyénk viszonyai közt mely növények és minő sorrendben termesztethők előnyösen. Végül adassék vezérfonál, hogy az egyes vetésforgókból remélhető tiszta jövedelem hogyan számítandó ki?

Pályadíj 15 drb. 10 frankos arany.

2. Juhtejből mely módszerrel lehet kereseti minőségű nyári és téli csemege sajtot készíteni? Leirandó a sajtkészítés minden mozzanata és leirt módon készített sajtból egy darab mutatványul küldendő be.

Pályadíj 5 drb. 10 frankos arany.

3. Mily előnyökkel bír a vasek a nálunk nagy általánosságban még használni szokott faekék felett? Minő kívánalmakat kötünk egy jó ekéhez? Befolyással van-e az eke milyensége a termésre; mely módszer volna megyénken leginkább sikerrevezető arra, hogy a vasek a szerényebb viszonyok közt élő kisgazdák közt is általánosan elterjedtek legyenek?

Megyei gazdasági és talajviszonyaink közt mely ékek volnának a legmegfelelőbbek?

Pályadíj 5 drb. 10 frankos arany.

4. Adassék beható vélemény, hogy megyénk viszonyai közt mely szarvasmarha faj érdemes az általános tenyésztésre, fejtessek fel, hogy az apa- és anyaállatok minő befolyással vannak az utódokra. Pályadíj 5 drb. 10 frankos arany.

5. Létezik-e olyan módszer, melynek alkalmazása mellett irni és olvasni tudó gazda a földjét vagy erdejét mérnöki műszerek alkalmazása nélkül is felmérheti, táblákra oszthatja, vagy lejtmezérezheti? Ha igen, mely módszerek és miként alkalmazandók?

Pályadíj 3 drb. 10 frankos arany.

6. Megyénk csererdőinek jövőben is a jelenleg divó cserhántási üzem módban leendő tartását czélszerűnek véli-e? s ha igen, meddig és mily körülmények tekintetbe vételével? Javasolhatja-e ezen üzemmódnak fentartását, avagy megváltoztatását és miféle okok folytán?

Pályadíj 6 drb. 10 frankos arany.

A fent megnevezett pályakérdések tárgyában, felesleges szöszaporítás nélkül, népies érthető irmodorban készült dolgozatok, idegen kézzel írva, 1890. évi december hó 31-ig a gazdasági egylet titkári hivatala czimére Deésre küldendők.

A beküldendő értékezések jeligével látnadók el, és egy a pályázó nevét magában rejtő levél is melléklendő, mely a borítékon ugyanazon jeligével látnadó el, mint az értekezés.

Csupán a pályadíjat nyert, vagy dícséretre érdemesnek ítélt dolgozatok jeligés levélkéi bontatnak fel a bíráló bizottság által, a többiek felbontatlanul elégettetnek. A bírálat megtörténte után a pályadíjat nyert vagy dícséretre érdemesnek ítélt dolgozatok az „Egyleti Értesítő” czimű hivatalos lapban közzé tetetnek, mely után írójuk a tulajdonjoggal szabadon rendelkezhetik. Bírálatot és a pályadíjak oda ítéletét az egylet által felkérendő szakbizottságok teljesítik.

A kitűzött fenti kérdésekre bárki pályázhat, tekintettel azonban arra, hogy a pályamunkák megírásánál megyei viszonyaink veendő tekintetbe, kívánatos, hogy megyei lakosok pályázzanak.

Nyilvános számadás és köszönet.**I.**

Magyar Lapos, 1890. augusztus 5.

A magyar-laposi olvasóegylet folyó év július 20-án a stojkai gyógyfürdő táncztermében zártkörű tánczvigalmat rendezett, mely vigalom egy erkölcsi, valamint anyagi tekintetben is fényesen sikerült.

Ennek sikeréhez járult a magyar-laposi lakosokra nézve azon kedves körülmény, hogy ugyan az nap volt szerencsénk id. Báró Bornemissza Károly ömeltóságát szeretett főispánunkat, ugyszintén ifj. Báró Bornemissza Károly ömeltóságát, kerületünk közkedvelt képviselőjét körünkben üdvözölhetni, kik megjelenésökkel bálunk fényét és díszét szivesek voltak emelni.

A tánczmulatság a mi nálunk már régi időktől óta szokott kedélyességgel és fesztelen jó kedvvel a kora reggeli órákig tartott, feledhetlen kellemes emléket képezve mindazon hölgyeknek, kik a tánczvigalomban részt vettek.

A tisztajövedelem 72 frt 57 kr. volt, mely összeg gyarapításához felülfizetésekkel jártak: id. Báró Bornemissza Károly és ifj. Br. Bornemissza Károly urak 9—9 frttal, Várady István ur 4 frt, Técsy Kálmán ur 2 frt, Becsky Bálint, Bocsánecz Ferencz, Brugovitz József, Bruszt Ignác, Buttyán János, Csizér Ákos, Hara Márton, Kállus Lajos, Kis Sámuel, Kovács Gyula, Löw Lajos, Max Henrik, Miklós Albert, Moldován Todor, Rehák István, Sánta Rósa N. Szilvási Pál és Vajda László urak 1—1 frtal.

Kedves és elmulaszthatlan kötelességünknek tartjuk ez alkalommal is hálás köszönetünket kifejezni a jótékony czél érdekében tett nagylelkű adományozásukért.

A rendezőség.**II.**

Retteg, 1890. augusztus 3.

A rettegi áll. elemi népiskolában az évfároz vizsgák június hó 16- és 17-én tartattak meg. A vizsgálatokon szakadatlanul jelen voltak számos szülő és érdeklődőkön kívül a gondnokság részéről: Báró Bornemissza Béla gondnoksági elnök, Clemens Albert, Csákány János és König Károly gondnoksági tagok. 17-én az V. és VI. osztályok vizsgáján, ugyszintén a zárúnapélyen Rill József kir tanfelügyelő ur is szerencsételtett váratlan megjelenésével.

Szokás szerint a szorgalmas és jó magaviseletű tanulók ez évben is megjutalmaztattak és pedig a következők által adományozott összegből vásárolt jutalmakkal:

Báró Bornemissza Béla gondnoksági elnök 5 frtot, Clemens Albert, Csákány János, König Károly, Diemantstein Abrahám, Kiss Sándor és Vajda Gyula gondnoksági tag urak 1—1 frtot, Hinczen Frigyes, Fridländer Gyula, Zabulik Gábor, Osváth Gyula, Babcsák János, Erős Márton urak 1—1 frtot, Miller Mihály és Mikle Lajos urak 40—40 krt, Buzeczko Domokos és Imreh Lajos urak 50—50 krt. Összesen 18 frt 80. kr.

Fogadják az adakozók egy a növendékek mint az iskola előljáróság hálás köszönetét.

König Károly, iskolai gondnok.

VEGYESEK.

— **Minister az új vasuton.** Az othonába mulató földmívelési minister Bethlen András önmaga. már a megnyitás küszöbén álló deés-zilahai vasút iránti érdeklődéstől vezetettve, annak megtekintésének óhaját kifejezvé, a szamosvölgyi vasút vezérigazgatója az illető közlekedési minister távirati uton kinyert engedelmevel a társulat diszkocsiját felloboozva s díszítve a minister rendelkezésére bocsátotta. A mult vasárnap reggelén Bethlenből indult a díszmenet melyben a vasut igazgatóság részéről gr. Kornis Viktor, továbbá gr. Tekeki Döme, gr. Bethlen Pál és br. Kemény Kálmán vettek részt a vezérigazgató Péterfi Zsigmond szakszerű intézkedése és vezetése alatt. Az új pálya több nevezetes pontjai kiválóan vonták magukra a társaság tagjainak figyelmét, s ezeknek megtekintése közepette érkeztek Szurdukra, hol a házigazda br. Jósika Samu és neje asztalánál fényes és izletes ebéd virakozott a vendégre. Innen átrándult a társaság Zsibóra, hol a

földmívelésiminister Szilágy megye részéről meghatározó ünnepélyességgel fogadtatott, mit melegen megköszönve siettek fel a kastélyba. Br. Wesselényinél az utfáradalmi megpihenése után tekintették meg a Czigányinál tett nagyszerű száraz és vízi vasuti munkálatokat, azokat egy technikai mint izlési tekintetben remek építési műveknek jelenték ki. Innen Görcsönbe siettek Szilágy megye főispánjához, hol a legszivélyesebb fogadtatás mellett töltött időzés után vi-szátérőleg újból a vasutra szálltak, a táj vadregényessége, a vonal szilárd és elegáns építkezésének szemléletével elteltett hétfőn érkezett vissza a deési állomásra az előkellő társaság a kedélyes kirándulás kellemes emlékével.

— **A király köszönete.** Mária Valéria főhercegnő menyegzője alkalmából a király kézirátokat intézett a magyar és osztrák miniszterelnökhöz, továbbá a horvát báhhoz, s ezekben köszönetet mond ő felsége azért a részvétért, melylyel Magyarország osztozkodott a királyi család örömeiben.

— **Hetivásár.** A közelebbi hetivásár nagyon gyéren volt látogatva, a nagy hőség, vagy tán inkább a sürgős mezei munka miatt. Új buza már elég volt behozva, de nem valami kitűnő, apró és szintelen szemekkel, a legszebbnek nagy vékáját számítják 1 frt 50 kr; a rózs 80 kr. Kereset volt a törökbuza napi fogyasztásra, melynek ára 5—10 krral emelkedett. Nagy izgalmat költött a piacon az új vásárvámi tarifa életbeléptetése, mely szerint egy liter tej vásárvámja egy krajczár, de már másfél literért két krajczárt kell fizetni, tiz tojás vásárvámja egy kr. de már 11 drb két kr. s így tovább minden élelmi cikk megterhelte, hogy a haszonbérő a behozott tejet a piacon felmérheti, a tojásokat egyenként felszámíthatja, szóval a mindennapi életre szükséges cikkek kisebb és nagyobb tömegébe „orrát” bedughatja, összekutathatja, sőt még a helybeli rövid árusnők is vásárvámmal vannak terhelve. Mi nem értjük, hogy miként mehetett át egy ily tarifa a tanács és képviselő testület tárgyalásán, mely a különben is elszegényedett polgárok megélhetését is még nehezebbé teszi. Újabb és alapos tarifa revisio uraim azoknak is érdekében áll, kik önöket bizalmuk karjain emelik a közönség érdekei fölötti örködésre! (Beküldetett.)

— **Szárazság.** A több mint három hét óta uralkodó szárazság az esztendő biztató reménységét ha nem is tette egészen tönkre, de nagyon leszállította. Az aratás eredménye sem milység, sem mennyiség tekintetében nem kielégítő; a törökbuza a térségen is sinylik az eső nemlétét a hegyeken pedig már csaknem tönkre mentek, a rétek megégve vereslenek, a kerti vetemények elfonyadva nem fejlődhetnek. S az embereknek a 24—27. fokú fűlesztő lég alig tűrhető, bár tegnap és tegnap előtt borongott, de a szemetelő fellegetek a megeredt szél szét bontotta.

— **Fényes esküvő** volt hétfőn Blenkemézön. Simó Lajos orsz.-gyül. képviselő bájos és szép leányával Simó Juliával esküdtött hűséget Fejérváry Jenő tart. huszárhadnagy, sárvári nagybirtokos, Fejérváry Károly sajoszentandrás nagybirtokos fia. A szép párt Berde Sándor kaczkói ref. lelkes és theologiai tanár adta össze gyönyörű beszédet intézve hozzájuk. Násznagyok voltak a menyasszony részéről: Simó Béla torda-aranyosmegyei tanfelügyelő és neje, a völgegy részéről: Fekete Gábor marovásárhelyi kir. táblai tanácselnök és neje. Nyoszolyóleányok voltak: Fangh Iza (Budapest), Simó Margit, Fejérváry Margit, Károlyi Margit, (Budapest), Ujfalvi Paulin, Fekete Anna (Marosvásárhely), vőfélyek: báró Thoroczky Viktor, Bokros Andor, Fejérváry Géza, Ujfalvy Károly, Szeredai Ferencz és Simó Károly. A fényes násznép között voltak: özv. Simó Ferenczné, Róth Pál és neje, Floth F. Adolf, br. Bornemissza Béla, Tatrassy Mór és neje, Tatrassy Sándor és neje, Kászonyi István és neje, Tüzes Karácson és neje, Vertik Péterné, dr. Csernatony Gyula és neje, Markovits Antal, Csizsér Ákos, Hollaki Zoltán, Storch Gusztáv, Molnos Elek, Balogh József. A délelőtti 12 órakor történt esküvő után a vendégek pompás ebédhez ültek. Hét órától viradtig vígan tánczoltak. Az egész falu s az egész vidék ünnepelt e napon. Az új pár a völgegy sárvári birtokára utazott. Boldogságot a szép frigyhez.

— **Augusztus 2-ikán** nyílt meg Aradon az ipar és gazdasági kiállítás, melyben leginkább az

ország déli része vesz részt. A kiállítás igen sikerült, nagyterjedelmű és izléseken emelt épületekben van elhelyezve. Élénk tanúságot tesz mind a kiállított tárgyak változatos gazdasága, mind az elrendezés, a csinosság, hogy a kiállítások szervezésében sokat tanultunk. A kiállítást Baros Gábor kereskedelmi miniszter nyitotta meg ünnepélyesen. A város fel volt lobogóva a környékből érkezett idegenek minden szállást elfoglaltak.

— **Ezüstüzlet Bécsben.** A bécsi tőzsdén az ezüstforintos kereslet tárgyát képezte. Összi hónapokra szállítva egy ezüstforintosért 100³/₄ krajczárt ajánlottak, de 101 krajczárt követeltek és ennél fogva üzlet nem jött létre, maga az a tény azonban, hogy az ezüst kereslet tárgyát képezte, feljegyzésre méltó, mert az ifjabb tőzsdei nemzedék már alig emlékszik hasonló esetre.

— **A szülők figyelmébe.** A kolozsvári kereskedelmi akadémiába oly növendékek vétetnek fel, kik a gymn. reál-, vagy polgári iskola négy alsó osztályát végezték; 1890—91. tanévi beiratások szeptember 1—6-ig eszközöltetnek. — Tandij egy évre 50 ötven frt, melynek fele szeptemberben, fele februárban fizetendő, továbbá 2 frt ifjúsági könyvtárdij. Az utjanulók 5 frt beiratásdíj is fizetnek. A benlakásba 100 tanuló vehető fel a főlvételért e hó 15-ig kell folyamodni. Benlakási díj egy évre 350 frt, mely összeg negyedévenként, vagyis kivételesen havonként is fizethető. Az 1887. XXII. t.-cz. 4. és 5. §§. értelmében mindazon tanulók, kik életük 12 évéig nem oltattak be újra véglegesen mindaddig nem vehetők föl míg az idézett törvény követelményének eleget nem tettek. Bővebb értesítést nyújtó évi értesítővel készséggel szolgál a szülők mekkeresésére az igazgatóság.

Apró hírek. Rozsnyó polgármestere, közadakozásra szólítja föl a társadalmat, a leégettek inségének enyhítésére. — **A walesi herceg,** mint angol lapok ujságolják, szeptember folyamán Magyarországra látogat és itt vendége lesz Festetich és Károlyi grófoknak. Magyarországi tartózkodása alatt részt fog venni a tiszteletére rendezendő vadászatokban. — **A német császár** angolországi utazását nem csak látogatásnak tekintik épen most, mikor az Afrikára és Helgolandra vonatkozó angol-német szerződést a parlament megszavazta. — **Rómából** pár nap óta arról érkeznek hírek, hogy Crispi miniszterelnökre nézve elérkezett a lemondás ideje. Az okokat azonban különböző módon adják elő. — **A volt kancellár** beszélgetései folyást tartanak. Ujabban Oroszországról is többször megemlékezett, még pedig oly formán, hogy szavai lehetőleg jó hatást tegyenek az oroszokra. — **Spanyolországban** még nem sikerült elfojtani a kholerát. Nem terjedt ugyan nagyobb helyre. **A szultán** az orosz felszólalás daczára helyben hagyta két bolgár püspök kinevezését Maczedonia számára. — **A konstantinápolyi örmény** székesegyházban történt zavargásoknak politikai oka nincs, mert az örmények a népszerűtlen örmény főpap ellen tüntettek. — **A román belügyminiszter** rendeletet adott ki a minisztertanács határozatából, melyszerint idegen muukásoknak, ha el vannak is látva rendes utlevéllel, tömeges megjelenés esetén mindaddig tilos átlépni a román határt, míg nem igazolhatják, hogy egy romániai lakos őket már felfogadta és behozatalukra a romániai belügyminisztertől engedélyt nyert.

KÖZGAZDASÁG.

A tarló kezelése.

Most, hogy az aratás már befejezéséhez közeleg, nem lesz érdektelen a tarló kezeléséről egyetmást elmondani, annál is inkább, mert annak helyes és okszerű művelésétől függ jórészt a jövő termés az a része, mely belé kerül.

Nálunk, illetőleg az ország legnagyobb részeiben többnyire még mindig az az ősi szokás uralkodik, hogy a kalangyákat egy pár hétig a tarlón hagyják, behordás után pedig a már előbb megkezdett legeltetést folytatják sokszor késő őszig. Azt mondják, hogy ezáltal a tarló ki lesz használva, kitűnő legelőt szolgáltatván mindenféle állatnak.

Ez a felfogás éppen oly rossz, mint helytelen, mert időt enged először a h e s s z e n i l é g y

kukacznak a kikelésére, melyek aztán az ősz vetésekben folytatólag meg a tavasziakban tesznek nagy károkat; másodsor pedig a legelő állatok annyira összetaposák a talajt, hogy ha eső nem jár, az ősz szántás idejében való megkezdése azért lehetetlen — különösen kötöttebb agyagos talajon — mert ez annyira kiszárad, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel sem veszi be az ekét; vagy ha nagyon erőltetik a dolgot törlik a szerszám, a munka rossz és állat és ember egyaránt szenvednek.

Ebben tehát nincs haszon, de kár annál több.

Ezen ősi rendszerhez való makacs ragaszkodásnak tulajdoníthatni azt, hogy eső hiába igen sok gazda annyira elkésik az ősz szántás és vetéssel, hogy aztán mikor megjön a várva várt eső, alig győzi a teendőket végezni és mivel ekkor szünetnie kell rendesen rossz munkát végez, a vetése nem sikerül és megesik, hogy éppen ez okból a termés sem.

És mindez azért van, mert a tarlót akarta jól kihasználni!

A tarló legeltetése a késő őszig való meghagyása nem ésszerű, nem gazdaságos dolog, ellenkezőleg nagyon káros.

A teendő tehát az, hogy a mint a gabonát learatták a keresztbe kötötték, a tarlót azonnal eke alá kell fogni s míg egy oldalról lehordják róla a gabonát, addig a másik oldalon forgatják sekélyen.

A kifogás, hogy erre nincs elegendő erő, szegénységi bizonyítvány és szót sem érdemel.

A hol a talajnak az őszi eke alá, idejében való elkészítéséről a jövő évi termés biztosításáról van szó, ott a tradícionális felfogás az ősiséghez való ragaszkodás sajnálatos oklanság.

A tarló azonnali felforgatása által elpusztítjuk úgy a hesszeni legyeket, mint a gabona többi bogárféle ellenségeit, melyek a tarlóra rakják petéiket. Továbbá felporhanyítván így a felületet, összeroncsoljuk a hajcsövességet, mely által a párolgás a minimumra szállítván, a talaj a legnagyobb forróságban sem száradhat ki annyira, hogy ősszel eke alá ne foghatnók tetszés szerinti időben.

Ennek az az előnye is van még, hogy a porhanyó talajban nemcsak hogy nem rongálódik az eke, hanem a jószágot az embert sem kinezza és e mellett gyönyörű munkát végezhetni. Idejében vethetünk és mivel a szem jó magházba esik, a talaj pedig nedves, a vetés hamar ki fog kelni s a tél beálltáig kellőképen meg is erősödik.

Ez az eljárás több helyen szokásos egyes gazdáknál, különösen a szászoknál és az eredmény mindig kitűnő. Nagy kár, hogy az egész országban nem így van.

HIVATALOS RÉSZ.

M. kir. pénzügyministertől.

Sz. 1650.—1890. P. M.

Körrendelet.

Valamennyi megyeitörvényhatóságnak, Bihar és Hajdu megyék kivételével.

Tudomásomra jutott, hogy egyes üzerek a közönség tájékoztatásával visszaélve az 1882. évi január hó 1-éről keltezett egy (1.) oszt. ért. forintról szóló államjegyeket csekély áron összevásárolják.

A közönség illetőleg a károsításának meggátolása céljából felhivom a törvényhatóságot, miszerint a területén levő községek és városokban az ott szokásos módon haladéktalanul közhírré tenni sziveskedjék, hogy az 1882. évi január hó 1-éről keltezett 1. oszt. ért. frtról szóló régi államjegyek a budapesti m. kir. központi államkasszánál 1892. évi június hó 30-ig úgy fizetés képen, mint az ujabban kibocsátott 1 frtos államjegyekkel való kicserélés végett teljes értékükben elfogadhatók.

Az 1 forintos régi államjegyek illetőleg kicserélése a jelzett határnapi vagyis 1892. évi június hó 30-ig a Budapesti Közlöny folyó évi június hó 29-én megjelent, 148. számában köz-

zétett hirdetmény értelmében a pénzügyigazgatóságok székhelyén levő m. kir. adóhivatalok közvetítése útján is eszközölhető.

Budapesten, 1890. évi július hó 5-én.

Wekerle s. k.

Magyar királyi belügyminiszter.

Sz. 38,547.—1890. I.—1.

Körrendelet.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur a folyó évi február hó 14-én 6038. sz. a. hozam intézett átiratában arról értesít, hogy azon tapasztalat által indítva, hogy az anyakönyvvezető lelkészihivatalok az illetékes közigazgatási hatóságok által anyakönyvi kivonatok kiállítás tárgyában hozzájuk intézett megkereséseknek vagy nem pontosan, vagy nem a kellő időben felelnek meg, a fentebbi napon és ügy szám alatt az összes egyházmegyei főhatóságokhoz kibocsátott köriratában elrendelte, hogy joghatóságok alá tartozó anyakönyvvezető lelkészeket oda utasítsák, hogy valahányszor a közigazgatási hatóságok részéről hivatalos ügyiratok felszerelése céljából szükségelt anyakönyvi kivonatok bekívántatnak, ezeknek kiszolgáltatását az esetleg kitűzött határidő legszigorubb legpontosabb betartása mellett eszközöljék, nyomozások esetében a rendelkezésre levő anyakönyveket minden alkalommal tüzetesen és alaposan átvizsgálják, ne hogy a csak felületes áttekintés miatt a kérdéses cél veszélyeztessék. Midőn a vallás és közoktatási m. kir. kir. miniszter urnak ebbeli intézkedéséről a a törvényhatóságot tudomás végett értesitem, egyszersmind a nevezett miniszter ur felkérésére a magam részéről ezen kérdésben jövőre való szigorú alkalmazkodás céljából a következőket rendelem el, és felhivom a törvényhatóságot, hogy az alábbi rendelkezések pontos betartására a járási főszolgabírákat is szigoruan utasítsa.

1. Az anyakönyvvezető lelkészek sok helyütt de különösen nagyobb városokban tetemes iroda teendőikkel lévén elfoglalva, nehogy a lelkészi hivatalok a közigazgatási hatóságoknak sokszor sürgősnek jelzett és a kívánt válasza záros határidőt kitűző megkereséseivel ok nélkül tulterheltessenek: a megkeresésekben a zároshatáridő csak azon esetben tűzessék ki, ha ezt, vagy a dolog valóban sürgős természete, vagy pedig az illető ügyben a hivatal érdeke teszi szükségessé.

2. A végből, hogy nyomozások eseteiben a közigazgatási hatóságok által kívánt hiányzó adatok felkeresése megkönnyíttessék és gyorsabban eszközöltessék az anyakönyvi kivonatokat bekívánó közigazgatási hatóságok az anyakönyvvezető lelkészeknek az összes rendelkezésükre álló adatokat megküldeni illetve közölni tartoznak.

3. Minthogy pedig a hatóságok és lelkészi hivatalok közti érintkezésben, az együttes működés sikerének s illetve a siker biztosításának a kölcsönös tisztelet a legfőbb biztosíték, habár elismeréssel kell kijelentenem, hogy e tekintetben konkrét panasz tudomásomra sem jutott, mindamelllett abbéli várakozásomnak adok kifejezést, hogy hatóságok részéről gond fog fordíttatni arra, hogy az anyakönyvvezető lelkészekhez intézendő megkeresések mindenkor oly hangon történjenek, mely a lelkészek hivatali állásának megfelel.

Budapesten, 1890. évi június hó 10-én.

A miniszter helyett

Ribáry s. k.

ministeri tanácsos.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Sz. 3530.—1890.

(221)1—1.

Hirdetmény. Oláh-Péntek községben gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1839. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi szeptember hó 9-ének d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Tishler Domokos kir. törvényszéki bíró hivatalos

szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztettek. — A deési kir. trvszéknek, 1890. június hó 25-én tartott üléséből. **Balázs, eln. Csath, jegyző.**

Besztercze-Naszódvármegye főispénjától.

Sz. 2785.—1890. főisp. (222)1=1

Pályázati hirdetmény.

Besztercze-Naszódvármegyében a vármegyei levéltárnoki állás, mely 700 frt évi fizetés és 200 frt lakbér átalánnyal van egybe kötve előléptetés folytán üredésbe jövén, erre ezennel pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 1. és 13. §§. értelmében fészerezelt folyamodványukat f. é. augusztus hó 20-áig bezárólag hozzám adják be.

Beszterczén, 1890. július 23-án.

[Br. Bánffy, főispán.

Szamosvölgyi vasút üzemeltetőségének.

Sz. 4898.—189. (223)1—2

H i r d e t m é n y.

A raktározó kézbesíthetlen javak nevezetesen:

1.)	1. láda rövidárú	45 klgr.
2.)	1. gyermek kosár	15 "
3.)	1. láda varrógép	20 "
	1. csom. vasállvány	24 "
4.)	1. láda hangszer	50 "
5.)	1. láda üres üveg	21. "
6.)	1. zsák ruha	11. "
7.)	1. hordó bor	66. "
8.)	1. csomag üres zsák	12. "
9.)	1. drb. varrógép	12. "
10.)	1. hordó pálinka	143. "

Az üzletszabályzat 61. §-a értelmében f. évi augusztus hó 21-ikén délután 3 órakor Deés állomás raktárhelyiségeiben nyilvánosan elfognak érvereztetni.

Deés, 1890. évi július hó 31-ikén.

Az üzemeltetőség:

Péterfi.

Sz. 5705.—1890. (224)1—3

Pályázati hirdetmény.

A szamosújvári főszolgabírói járásban Tötör székhellyel rendszeresített Tötör, Lózsárd, Moró, Onok és Kis-Jenő községekből alakult körjegyzői állás lemondás folyán üresedésbe jövén; ezen állás szabályszerű választás útján leendő betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen 400 ft. évi fizetés, 80 frt lakbér és egyéb járulékok díjazásával összekötött állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a alapján felszerelt pályázati folyamodványukat f. évi augusztus hó 28-án d. e. 11 óráig annál bizonyosabban adják be, mivel a későbbben érkezők figyelembe vételét nem fognak. Szamosújvárt, 1890. augusztus 1-én.

Nagy Lajos, főszolgabíró.

Irnokot keres.

Egy, a jegyzői teendőkben teljesen jártas- megbízható és józan magaviseletű nőtlen egyén, ki a román nyelvet is beszéli 12 frt havi fizetés, ellátás, — mosás és ágynémün kívül — alólírott körjegyzőnél alkalmazást nyerhet. Ajánlkozások Szilágy m. Karika, u. p. Zsibó címemre intézendők. Karika, 1890. augusztus 1.

(225)1=1 Hosszu László, kjzö.

Sz. 256.—1890. a. f. c. sc. d. 1—3(226)

Arverési hirdetmény írásbeli ajánlatokkal.

Folyó 1890-iki évi szeptember hó 9-én délután 10 órakor a naszódvidéki központi iskola és ösztöndíj alapok igazgató választmánya irodájában

Naszódon, a központi ösztöndíj alap tulajdonát képező csicsó-kereszturi jószág 1891. április 1-től 1903-iki márczius 31-ig azaz egymásután következő 12 évre leendő haszonbérbeadására céljából írásbeli ajánlatokkal árverés fog megtartatni.

Ezen jószág áll:

a) 231. hold 1540 ööl szántóföldből az őszi vetéssel együtt.

b) 146. hold 1167. ööl szénarétből.

c) 4 hold szőlőből.

d) 163. hold és 211. ööl legelőből, melyből 43. hold még nincs az ösztöndíj alap vitatlan birtokában, és azért e 43 hold nem is adatik bérbe.

e) Szép lakházakból, gazdasági épületekkel együtt.

f) 15 curialistából részint kézi, részint igás marhávali napszámaik.

g) Egy ötköví liztelő malom.

A kikiáltási ár mint egy évi haszonbér 2700 frtra o. é. van megállapítva.

Az árverés csak írásbeli ajánlatokkal lesz.

Az írásbeli ajánlatok bélyeggel látandók és kemény pecsétviaszal lepecsételendők és kívül ezen fölrattal kell ellátva lenniök.

„Ajánlat a csicsó-kereszturi jószág haszonbérbe adásához“ és alólírott igazgató választmány beadványi jegyzőkönyvébe adandók be a fentebbi határidőig.

Bánatpénzül leteendő a becsértéknek 10%-ka.

Az ajánlattevőnek teljesen ösmernie kell az árverés feltételeit és magát azoknak feltétlenül alávetni.

Az árverési feltételek és egyéb felvilágosítások az alapok kezelősége irodájában Naszódon kaphatók.

A naszódvidéki központi iskola és ösztöndíj alapok igazgató választmányának Naszódon 1890. márczius hó 22-én tartott üléséből.

Jonu Ciocanu m. p. Nestor Simon m. p.
elnök. titkár.

Sz. 5823.—1890. 1—2(227)

Pályázati hirdetmény.

Az áthelyezés következtében megüresedett s 400 frt fizetéssel, lakbérrel és irodai átalánnyal javadalmazott felső-szőcsi körjegyzői állomásra pályázatot nyitok.

Pályázni kívánók az 1883. évi I. t.-cz. 6-ik §-ában előírt képesítettségi, és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt kérelmüket folyó évi augusztus hó 27-ig adják be hozzám.

M.-Lápos, 1890. év augusztus 7-én.

Vass Imre, főszolgabíró.

A magyarlápasi járási főszolgabírájától.

Sz. 5645.—1890. 1—2(228)

Arverési hirdetmény.

Kápolnok-Monostor község képviselő testületének múlt hó 25-én 4 jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozatával nyert megbízás következtében közhírre teszem, hogy az irt község tulajdonát képező vásárvám szedési jog három évi haszonélvezetét folyó évi augusztus hó 25-én délután 10 órakor Kápolnok-Monostoron a körjegyzői irodában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fogom adni. A kikiáltási ár 1516 frt, melynek 10%-a előre lefizetendő bánatpénzül. Az árverésre csak kellő vagyonnal bíró egyének jelentkezhetnek. A részletes árverési feltételeket alólírt irodájában, és a kápolnok-monostori előljárósnál lehet megtudni.

M.-Lápos 1890. augusztus 1-én.

Vass Imre, főszolgabíró.

Sz. 417.1890. szv. (214)2—2

Árlejtési hirdetmény.

A sepsi-szent-györgyi m. kir. állami mén-telep, homorodi (Kóhalom mellett) sepsi-szent-györgyi és deési osztályoknak az 1890. év november hó 1-től, 1891. év október hó végéig terjedő időre szükségeltető élelmi cikkek biztosítása céljából Seps-Szentgyörgyön folyó év jú-

lius hó 26-án kelt és kibocsátott hirdetményekkel közölt alhaszonbérleti feltételek alapján: kenyér, zab, széna, alom és ágyszalma, kemény tűzifa és petroleum szállítása iránt Seps-Szt.-Györgyön a mén-telep irodájában f. év augusztus 29-én délután 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog tartatni.

Közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből láthatók, vagy pedig a m. kir. állami mén-telep parancsnokságánál megtekinthetők esetleg innen kikérhetők.

A sepsi-szent-györgyi m. kir. mén-telep parancsnokságától.

1890. július hó 26-án.

Sz. 5454.—1890. (216)2—2

Pályázati hirdetmény.

A lemondás következtében megüresedett s 200 frttal javadalmazott felső-szőcsi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek

A magyar nyelvben teljes jártassággal bíró s pályázni kívánó egyének a szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt kérelmüket folyó évi augusztus hó 25-ig küldjék be hozzám.

A választás ugyanazon hó 27-én d. e. 10 órakor lesz Felső-Szőcsön a körjegyzői irodában.

M.-Lápos, 1890. július 25-én.

Vass Imre, főszolgabíró.

Értesítés.

A bekövetkező 1890—91. iskolai évre teljes ellátás és szállásra elfogadtatnak gyermekek a leglelkismeretesebb ápolás és gondozás mellett, kényelmes lakás és egy zongora is áll rendelkezésre. Kívánatra zene órák is kaphatók, és a tantárgyakból előkészítő magántanítás stb.

Raupenstrauch Fr. Viktor, zenetanár.

1—3(229) (Külső vártecsa 19. sz. Beszterczén.)

Friss kőbányai sör.

1 üveg $\frac{7}{10}$ literes csak 22 kr.

Nagyban:

Helyben 50 üveg sör $\frac{7}{10}$ literes üvegje 20 kr.
Vidékre 50 " " " " " 18 "
Kitűnő asztali bor 1 liter . . . 30 "
 $\frac{1}{2}$ literes üvegekben . . . 15 "

Terjedelmes borárjegyzékünk e lap legközelebbi számában fog megjelenni.

Brugovitz és Rehák,

fűszer-, vas- és borüzlete.

(230)1—1

(Deésen.)

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

10 mtrhez egy kl. ára 1.50 kr.

Befed min denkorább mázolás

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtatásának, mivel a kell-metien szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerültesik. Emellett a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhet, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj festék fedi be a pallót a egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen befedi minden foltot, korábbi mázolás stb; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen) új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékek mar bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fedi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két közép-nagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9 $\frac{1}{2}$ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 150 éve létező gyártmányt sokan utánozzák és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

Kapható Deésen,
Brugovits és Reháknál.

(212)3—15